

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו שבת פרשת נח – לך תשע"ה לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך ווען - גליון ה"אלף"

פרשת נח

בסעודת שבת קודש

בעיר פאלם ספרינגס

והנה בפנים יפות (ז-ב) העיר, דבאמת יש עוד טעם, והוא העיקר, שצוה ה' להרבות בבהמות טהורות יותר, משום שישראל אוכלים מהם, ונצרכים להפרות ולהרבות מהם יותר. אך אף על פי כן הבין ממנו נח שצריך להביא מהם קרבנות, כי ה' צוה עליו לקחת שבעה שבעה איש ואשתו, מן הזכרים כמו הנקבות, והא זכר אחד יכול לעבר כמה נקבות, וכמבואר ברש"י על הפסוק עזים מאתים ותישים עשרים (לקמן לב-טו), אם כן לא היה לו להרבות

מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו (ז-ב). הנגינה היא מונח מונח רביעי. ויש לומר רמז בזה, דהנה רש"י פירש שבעה שבעה, כדי שיקריב מהם קרבן בצאתו ע"כ. ומקורו במדרש (ב"ר לד-ט) ויבן נח מזבח (ח-ב), ויבן כתיב, נתבונן, אמר מפני מה צונוי הקב"ה וריבה בטהורים יותר מן הטמאים, אלא להקריב מהן קרבן. מיד ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' ויעל עלולות במזבח. רבי אלעזר בן יעקב אומר על מזבח הגדול שבירושלים ע"כ.

טוב יום בחצריך מאל"ף

ברוך הוא אלקינו אשר טוב גמלנו שהגיענו עד הלום, להגיש לפניכם 'גליון האלף' מתורתו הבהירה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, היוצא לאור על ידינו מידי שבת בשבתו ומועד במועדו, לרוות צמאון קהל אנשי שלומינו, ורבים משוחרי שמנ"ה של תורה וחסידות, המשביעים צמאון נפשם מנהר היוצא מעדן בהוד ותפארת.

הנה זה יותר מח"י שנים כולן שוין לטובה, מאז אזרנו חיל להגיש למלאכת הקודש בעריכת והוצאת גליוני דברי תורה הללו, הכולל בתוכו דברות קודש בעידן רעוא דרעוין, דרשות פרקי אבות בשבועות הקיץ, דרשות הדרכה ומוסר הנאמרים לעתים שונים במקלות בית ישראל. והתעלמנו עין מכל טירחה מרובה הכרוכה בזה לילות כימים, וההוצאות המרובות בעריכה והדפסה, וגם להעתיק הדרשות ושיחות קודש בשפת אידי"ש לתועלת הדברים, אשר כל זה עולה בהוצאות רבות כהנה וכהנה. [ותשוח"ח לידידינו החשוב הר"ר **דוב בער דייטש** הי"ו אשר בפרי רעיונו התחיל במלאכה זו במסירות נאמנה משך הרבה שנים].

זאת חלקנו וגורלינו בנעימים, אשר זוכים דיבורים אלו להתקבל באהבה ותשוקה רבה בתפוצות ישראל, בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע, ורבים ישוטטו בהם ותרבה הדעת, בדברי דרוש ואגדה המושכים את הלב, המתובלים בדברי מוסר והדרכה בחיי יום יום, לדעת את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ונודה ונהלל לשמו הגדול ששם חלקינו בין מזכי הרבים באופן נעלה זו.

אל"ף תודות שלוחות למאות אנשי שלומינו שיחי', אשר מאז החל גליוני דברי תורה לצאת לאור עולם, תומכים ומסייעים בעין יפה ורוח נדיבה, ועומדים לימינינו בכל עת ועונת שמחה במעונם, לשתף את שמחתם וחדות לבם בשמחת התורה להרביץ תורה ולהאדירה, וגם להנציח זכרון אבותיהם וקרוביהם ביומא דנשמתא להעלות זכרונם לטובה. – ובהאי זימנא נביע עומק ברכותינו להאברכים החשובים מצדיקי הרבים שלא על מנת לקבל פרס, שנטלו על שכמם לסייע בהדפסת והפצת הגליונות בבתי מדרשינו די בכל אתר. - יוסף ה' עליכם אל"ף פעמים, ויברך אתכם בכל ברכות האמורות בתורה, בשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם, מתוך נחת ושמחה והרחבת הדעת, עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

ובקשתינו שטוחה בזה בבקשה על העתיד, אנא תמשיכו במעשי ידיכם להושיט לנו יד תומך בנפש חפיצה, שנוכל להמשיך גם להלאה ביתר שאת ועז לזכות את הרבים במדה מרובה מתוך הרחבת הדעת, ולהפיץ מעיינות שמ"ן החכמה חוצה בקרב תבל, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל בביאת מלכא משיחא במהרה דידן אכ"ר.

בגמרא (סנהדרין קח:) אמרו, שבעה שבעה איש ואשתו, אישות לבהמה מי אית ליה [נקבה אחת נשכבת לכמה זכרים ואין אישות], ומשני מאותם שלא נעבדה בהם עבירה [שלא נוקקו אלא לבן זוגם] ע"ש. וכן מבואר ברש"י (ו-כ) למינהו, אותן שדבקו במיניהם ולא השחיתו דרכם ע"ש. וזהו פירושו של איש ואשתו, שלא נדווגו אלא לבני מינם.

והנה היונה בטבעה אינה מזדווגת גם למינה אלא לבן זוגה. וכדאיתא במדרש (שה"ש א-ב) עיניך יונים (שם א-טו), יונה זו משעה שמכרת בן זוגה שוב אינה ממירה אותה באחר ע"ש. וכן הוא ברש"י שם (ומדברי הפנים יפות שם נראה דכן הוא גם בתורים). ואם כן לא הוצרך להדגיש שיקח רק איש ואשתו, כי גם במינה לא מזדווגת אלא לבן זוגה, ועל כן אמר סתמא זכר ונקבה. [אך עצם דברי הפנים יפות צריכין עיון, דהא אמרינן (ובחים קטו): עד שלא הוקם המשכן, הכל כשרין להקריב, בהמה חיה ועוף, ולמדוה מנח שהקריב מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור ע"ש. אם כן באמת הקריב מכל המינים הטהורים, ומה שנאמר לו שבעה שבעה, על כל המינים הטהורים נאמר לו].

*

ומענין לענין נראה לבאר, מה שנאמר בבריאת האדם, ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ. ויאמר אלקים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע וגו' לכם יהיה לאכלה (בראשית א-כח). וברש"י לא הרשה לאדם ולאשתו להמית בריה ולאכול בשר, אך כל ירק עשב יאכלו יחד כולם. וכשבאו בני נח התיר להם בשר שנאמר (להלן א-ט) כל רמש אשר הוא חי וגו', כירק עשב שהתירתי לאדם הראשון, נתתי לכם את כל (סנהדרין נט:) ע"כ. ולכאורה יש לדקדק הרי ה' נתן כל העולם בידו של אדם, הבהמות וחיות לרדיה, והפירות לאכילה, אם כן הוי ליה להקדים תחלה 'הנה נתתי לכם' את דגת הים וגו' לרדות בהם, וכל עשב זרע לאכלה, ולמה לא נזכר הנה נתתי לכם, רק על המאכלים ולא על הבהמות וחיות.

וי"ש לומר דהנה בפרשתנו כתיב, ואתה קח לך מכל המאכל אשר יאכל, ואספת אליך והיה לך ולהם

זכרים כמו נקבות, ומזה הבין נח שרצונו של הקב"ה הוא נמי להקריב מהם קרבן, לכך הרבה בזכרים גם כן, כיון דקרבנות של בני נח הם עולות כדכתיב ויעל עולות, ועולות אינם כשרים אלא בזכרים. ומזה הבין נמי שרצונו של השי"ת להקריב במזבח שבירושלים לדורות, דהא במה עולות נקבות כשרות (עבודה זרה כד:). ולכן לא הקריב כל הטהורות, דכתיב ויקח 'מכל' הבהמה, דמשמע מקצת ממנה, כיון שהוצרכו לפרות לצורך אכילה ע"ש.

והנה בשפתי חכמים (ח-ב) הביא מספר צדה לדרך, דמה שנאמר בקרא שבעה שבעה, רצה לומר דבין כולם היו שבעה, דהיינו שלש זוגות ואחד נשאר בלא זוג. והא דכתיב בקרא שבעה שבעה לאו למימרא שיהיו שבעה זוגות, אלא שבעה בהמות, ואותן שבעה יהיו איש ואשתו, כמו גבי שנים שנים איש ואשתו, דהיינו שנים ואותן שנים יהא איש ואשתו, הכי נמי גבי שבעה שבעה. ואם כן נשאר אחד בלא זוג, ועל זה קשה למה נשאר אחד בלא זוג, אלא כדי שיקריב ממנו קרבן, ואותו היה זכר ע"כ. [וזהו שלא כדברי המדרש (ב"ר לבד) שהיו שבעה זוגות].

ומעתה לפי דברי הפנים יפות כי הטעם שנצטוה להשאיר מהטהורות שבעה, הוא כדי להרבות מהם יותר לצורך אכילה, אם כן הוצרך נח להשאיר מהשבעה אחר המבול, שלש נקבות וזכר אחד עבורם, והשלשה זכרים הנשארים הם להקרבת קרבנות. ועל כן באה הנגינה מונח מונח רביעי, שהשבעה טהורות ניתנו לו להיות מונח להעולם ארבעה מהם, והשאר יהיו להקרבה.

*

והנה שינה הכתוב, שאצל הבהמות כתיב, מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה 'איש ואשתו' וגו', ובעופות נאמר, גם מעוף השמים שבעה שבעה 'זכר ונקבה'. ובתרגום תירגם בשניהם 'זכר ונקבא'.

וי"ש לומר על פי מה שנראה בפנים יפות (שם) כי לא הכניס נח מכל הבהמות והעופות טהורות שבעה, רק מאותן המינים שהם ראויין למזבח בירושלים, ומהעופות לא הכניס רק תורים ובני יונה דכשרים לקרבן ע"ש. והנה

כקנין הגוף (גיטין מח.), ובמצב כזה אין שום איסור לאכול לפני הבהמה, שהרי היא אינה שייכת לאדם ע"כ.

ומעתה אתי שפיר סדר המקראות, דמתחלה אמר להם ה', ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ, שלא ניתן לכם לאכילה, וממילא אין כאן נתינה לכם, דקנין פירות לאו קנין הגוף הוי. אמנם לגבי הפירות אמר, הנה 'נתתי לכם' את כל עשב זרע וזרע וגו' 'לכם' יהיה לאכלה, דזה ניתן לו בקנין הגוף והוי לכם. ושוב כאשר הרשה אחר המבול לאכול גם מבעלי החיים, אמר הכתוב (טו-ג) כל רמש אשר הוא חי 'לכם' יהיה לאכלה, כירק עשב 'נתתי לכם' את כל, שמעתה הרי זה נתינה לכם, שיש לכם עליהם קנין הגוף.

פרשת לך לך בסעודה שלישית

שלא מל, לא היה בו כח לעמוד ורוח הקודש נצבת עליו. וזהו שנאמר בבלעם (במדבר כד-ד) נופל וגלוי עינים (פרקי דרבי אליעזר כט) ע"כ. וכתוב בשפתי חכמים והא דכתב לעיל (יב-ז) וירא ה' אל אברם, ולא כתיב שנפל על פניו, יש לומר דלעיל נמי היה נופל, ומכאן אתה למד. והא דלא נכתב הנפילה עד השתא, ללמד על ההפרש מקודם שנימול לאחר שנימול, שהרי אחר שנימול כתיב (להלן יח-כב) ואברהם עודנו עומד לפני ה' ע"כ.

וראיתי במשך חכמה (יז-ג) דהנה בגמרא (יבמות עא.) בעי רב חמא בר עוקבא קטן ערל מהו לסוכו בשמן של תרומה, ערלות שלא בזמנה מעכבא או לא מעכבא ע"ש. ופסקינן דלא מעכבא (רמב"ם ה' תרומות יא-ז). והיינו דכל זמן שעדיין לא חל על התינוק חיוב מילה אינה נחשבת ערלות, ומותר לסוכו בתרומה. ואם כן אברהם אבינו קודם שנצטוה בקיום מצות מילה, הרי היא ערלות שלא בזמנה, ולא מאוסה הערלה, ולא היה נופל על פניו בגילוי שכינה, שאין עליו שם ערל. אבל כעת שאמר לו ה' התהלך לפני והיה תמים ואתנה בריתי ביני ובינך, ונצטוה למול, אז נשתנה להיות ערל, ולכן ויפול אברם על פניו, דכיון דנתחדשה דין מילה, נתהוה עלה שם ערלה, ולא היה יכול לעמוד לפניו ית"ש ע"ש.

לאכלה (ו-כא). והקשו המפרשים למה הקדים מאכלו של נח למאכל החיות והבהמות, והרי אמרו (ברכות מ.) אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו שנאמר (דברים יא-טו) ונתתי עשב בשדך לבהמתך, והדר ואכלת ושבעת ע"ש. אם כן היה ראוי להקדים ולצוות לנח, שידאג קודם להבהמות ואחר כך לעצמו.

וראיתי מובא בשם הגאון רבי יצחק ירוחם דיסקין זצ"ל, דכיון שלפני המבול נאסר על האדם לאכול בעלי חיים, אם כן היה לו בהם רק קנין פירות, שהותר לו להשתמש רק בהצמר ובחלב שלהם, אבל גופו של בעלי החיים לא היה שייך לאדם, למאן דאמר קנין פירות אינו

לך לך מארצך וגו', ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך וגו' (יב-א). ברש"י לך לך, להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבנים. ואגדלה שמך, הריני מוסיף אות על שמך, שעד עכשיו שמך אברם, מכאן ואילך אברהם (ב"ר לט-א). ומבואר יותר ברש"י (טו-ה) ראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן, אברם אין לו בן אבל אברהם יש לו בן ע"ש. ובגמרא (ראש השנה טז:) דרשו מזה דשינוי השם מקרע גזר דינו של אדם. ויש אומרים אף שינוי מקום שנאמר לך לך וגו' והדר ואעשך לגוי גדול. ואידך ההוא זכותא דארץ ישראל הוא דאהניא ליה.

ב ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו כה יהיה זרעך (טו-ה). וברש"י הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים, וזהו לשון הבטה, מלמעלה למטה (ב"ר מד-יב) ע"כ. ויש להבין לאיזה צורך הוצרך להוציאו מחללו של עולם, והלא גם בתוך חללו של עולם אי אפשר לספור הכוכבים.

ג וירא ה' אל אברם, ויאמר אליו אני א-ל-שדי התהלך לפני והיה תמים וגו', ויפול אברם על פניו וידבר אתו וגו' (יא-א) ע"כ. ברש"י ויפול על פניו, ממורא השכינה, שעד

זבזה יתבאר שפיר מה שהקשו המפרשים, הלא אברהם קיים כל התורה כולה קודם שניתנה שנאמר (בראשית כו-ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' (וימא כח:), ולמה לא קיים מצות מילה גם כן. אך הנה מצות מילה היא, ונמלתם את בשר ערלתכם, וכיון דקודם הצייווי אין עלה שם ערלה, אם כן גם אם ימול אותה, אין עלה שם מילה, ואי אפשר לקיים מצות מילה רק אחר שנתחדשה הצייווי של המצוה, ולכן אין במציאות לקיים מצות מילה קודם שנצטוה עלה. [שוב הראוני שכן כתוב בהגרי"ז על התורה פ' לך]. [ויש בזה טעם נוסף למאמרם (נדריים לא): קונם שאיני נהנה למולים מותר במולי עכו"ם, והיינו דכיון שערלות שלהם הוא שלא בזמנה, שאין להם ציווי למול, גם אם הסיר הערלה, אינו נימול, דאין עלה שם ערלה].

*

זנראה עוד, דהנה ידוע מאמרם (ברכות סא.) חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, לקבלונהי בשמחה. ולעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעבדין מן שמיא לטב ע"ש. כי מאתו לא תצא הרעות, ורק הקב"ה רואה העתידות לבוא, אשר דבר זה הוא טובה רבה להאדם. וכמאמרם (נדה לא.) מאי דכתיב (ישעיה יב-א) אודך ה' כי אנפת בי [מפני שכעסת עלי אני מודה לך שלטובתי היה] ישוב אפך ותנחמני, במה הכתוב מדבר, בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן [ולא יכול לצאת] התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו בים התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני. והיינו דאמר רבי אלעזר מאי דכתיב (תהלים עב-יה) עושה נפלאות לבדו [הוא לבדו יודע שהוא נס] אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו ע"כ.

זבתורת משה (פ' תשא רג.) פירש, וראית את אחורי ופני לא יראו (שמות לג-כג), כי כמה פעמים אנו מתמיהים למה עשה ה' ככה, אבל לאחר זמן אנו רואים ומבינים למפרע, שכל הסיבות היו לתכלית טובה שיתהוה לאחר זמן. וזהו וראית את אחורי, לאחר שנעשה תכלית הדבר תראה ותבין למפרע מה שהיה ומה שנעשה, אבל ופני לא יראו, קודם עשיית הדבר לא יראו ולא יבינו תכליתו ע"ש.

זכ"ל אחד ואחד יוכל לבחון זאת בעצמו מאות פעמים, שהיו דברים שנצטער עליהם לפי שעה, ואחר זמן ראה הטובה שהיתה גנוזה ביה. ולדוגמא בשידוכין, שהיה רוצה מאד בשידוך שהיה נראה בעיניו שמתאים מאד לבנו, ומצטער שלא הגיע לידי גמר. ואחר שנים שומע כי היא נעשית חולה, או מתה בשנות נעורים, או אין לה בנים וכו', ואז מכיר הטובה שעשה ה' עמו. וכן הוא בפרנסה, שאבד מקום עבודתו מסיבות שונות ומצטער, ושוב בא לידו מסחר שמתעשר בו, ואלמלי שנתפטר אז מעבודתו, היה נשאר

זכ"ל דרך זה יש להוסיף עוד, דהנה הראשונים פליגי במי שמתו אחיו מחמת מילה, ואינו מחוייב למול, אי מותר באכילת תרומה, דאיתא במשנה (יבמות ע.) הערל לא יאכל בתרומה, ופירש רש"י כהן שמתו אחיו מחמת מילה, וביארו בתוספות דלא דמי לערלה שלא בזמנה דמיבעיא לן אי הויא ערלה, דהתם כיוצא בו לא הוי בר מילה בשום מקום, אבל אחר שמונה אף על גב דאי אפשר לו למול מפני הסכנה, הוי ערל, כיון שהגיע הזמן. אמנם בתוספות ישנים שם הביא מרבינו תם דאין בו דין ערלה, כיון שמעולם לא נתחייב למול מחמת הסכנה ע"ש. ומעתה לדעת הרבינו תם, מי שמסוכן למול אין עליו דין ערל, וממילא לא שייך לקיים מצות מילה במה שמלין אותו.

*

זהנה בגמרא (גיטין נו:) אמרו, כי עליך הורגנו כל היום (תהלים מד-כג) זו מילה שניתנה בשמיני, ופירש רש"י דזמנין דמיית ע"ש. וכתוב בשו"ת חתם סופר (יו"ד סימן רמה ד"ה הנה) דהגם דעינינו רואות שאפילו אחד מאלף ישראלים אינו מת מחמת מילה, צריכין לומר דמצוה מגינא ומצללא (סוטה כא.), אבל על פי הטבע היו המיעוט מתים ח"ו ע"ש. ואם כן קודם הצייווי, דליכא בזה דמצוה מגינא ומצללא, וכדאמרינן (שם) דבסוטה יש זכות שתולה לה, ופריך זכות דמאי, אי לימא זכות דתורה, הא אינה מצווה ועושה ע"ש. ואם כן כל מילה דהוי ספק סכנה היה דינו אז כמו מתו

בגעגעועו עדי היותו בן מאה שנה, ורק אז נפקד לטובה. ואברהם הצטער על זה באמרו, מה תתן לי ואנכי הולך ערירי. אבל באמת היה גנוז בזה טובה עצומה לאברהם אבינו מה שלא נפקד בבנים רק בזקנותו. וכמו שיתבאר.

הנה ה' אמר לאברהם, ואתה תבוא אל אבותיך בשלום, תקבר בשיבה טובה (טו-טז). וברש"י בשרו שלא יצא עשו לתרבות רעה בימיו, ולפיכך מת אברהם חמשה שנים קודם זמנו, שיצחק חי ק"פ שנה וזה קע"ה שנה ע"ש. ומעתה אם היה יצחק נולד שנים רבות קודם, היה גם עשו נולד מקדם, והיו צריכין לקצר שנותיו של אברהם גם כן בהרבה שנים, אם כן היה זה טובה מופלגת שנולד יצחק רק בזקנותו.

עוד גם זאת, דאיתא בגמרא (נדרים לב:) כתיב (דברי הימים א א-כז) אברם, וכתיב הוא אברהם, בתחלה המליכו הקב"ה לאברהם על מאתים וארבעים ושלושה אברים, ולבסוף המליכו על מאתים וארבעים ושמונה אברים אלו, הן שתי עינים ושתי אזנים [שבתחלה המליכו הקב"ה על אבריו שהם ברשותו ליזהר מעבירה, אבל עיניו ואזניו של אדם אינם ברשותו, שהרי על כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע, ולבסוף כשנמול המליכו הקב"ה אפילו על אלו, שלא יסתכל ולא ישמע כי אם דבר מצוה] וראש הגוייה [שנמול] ע"כ. הרי לנו כי אברהם בכל שלימותו, אשר מצאת את לבבו נאמן לפניך, היה עדיין חסר השלימות בקדושת המילה ובעיניו ובאזניו, ולא נקרא תמים עדיין, ורק כעת בציווי המילה נאמר לו התהלך לפני והיה תמים.

והנה קדושת הבנים תלויה בקדושת האבות, שהרי ברא כרעיה דאבוה, וכדי שיוכל להוריד נשמה גבוהה וקדושה שיאמרו עליו אלקי יצחק, היה אברהם צריך להיות ברום השלימות, אשר לא זכה לזה עד ימי זקנותו, שאז נצטוה על המילה, ועיניו ואזניו ברשותו. ואם היה ה' נותן לו בן בימי נעורים לא היה יצחק יכול להגיע לידי מדרגה כזו שזכה כעת. ולכן אמר לו ה' לך לך, להנאתך ולטובתך, כאן אי אתה זוכה לבנים אלא בארץ כנען, בנים פשוטים תוכל להיות לך כעת גם כאן, אבל בנים שיהיו לך לזכות, לזה צריכין זכותא דארץ ישראל מתחלה, אשר שם תתעלה ברום המעלה, וכמו שאמרו (ערכין לב:) כי משה לא היה יכול

שכיר יום כל ימיו, וכדומה וכדומה. ועל זה נאמר (תהלים ב-ד) יושב בשמים ישחק, כי כאשר רואים למעלה שהאדם מצטער על איזה מאורע, שחושב שאירע לו רעה, שוחקין עליו, שמצטער על חסד גדול שהזמינו לו מן השמים לטובתו.

וגם הדברים שלא רואה הטובה בעיניו בחייו, מכל מקום יבוא יום לעתיד שיתברר כי הכל היה חסד. ועל דרך שפירש בצ"ח (פסחים ג.) לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הזה על שמועות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב, ועל שמועות רעות אומר ברוך דיין האמת, אבל לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ע"כ. ובפשטות הכוונה כי לעולם הבא לא יהיה רק טוב, ואם כן אכתי דומה לעולם הזה, שכאשר יש רק טוב אומר ברוך הטוב והמטיב. אך הכוונה כי אז יתברר לו שכל השמועות רעות בעולם הזה היה בהם טובה, ולעולם הבא כולו הטוב והמטיב, אז יודה לה' חסדו על הדברים שלא הבין בחייו, כי גם היו רק טובות.

ובספר דברי תורה (מהדו"ק אות קיח) הביא עובדא מהרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע, שאחר הסתלקותו יצאו גזירות אשר עכבם בזכותו בחיים לבלתי יצאו, ונסעו גדולי תלמידיו על הציון ושפכו שיח. ובא בלילה לתלמידו הרה"ק רמ"מ מרימנוב זי"ע ואמר לו, שמעתי את תפלתכם, אבל מה אוכל אני לעשות כעת בעולם העליון אשר יראו לי כי הכל לטובה לישראל. אמנם אתם בעולם הזה, וכפי הבנתכם אינו לטובה, על כן תוכלו להרבות בתפלה לבטלם ע"ש.

ובאלופי יהודה (פ' תבא) כתב בזה דבר נעים בשם אחיו ז"ל, במה שכתב רש"י (בראשית יח-טז) כל השקפה שבמקרא לרעה, חוץ מהשקיפה ממעון קדשך (דברים כו-טו) וכו' (שמו"ר מא-א) ע"כ. דהכוונה היא, כל השקפה לרעה, כאן למטה כשמביטים בעין חודרת על הענינים נדמה שהיא לרעה, חוץ מהשקיפה ממעון קדשך מן השמים, אם משם ישקיפו על הדברים, יתברר שאינו לרעה והכל לטובה ע"כ.

ומעתה נחזי אנן באברהם אבינו שמנע ה' ממנו פרי בטן רבות בשנים, ובהיותו כבר בן שבעים וחמש שנה הבטיחו ואעשך לגוי גדול, ועם כל זאת האריך ה' אותו

להעביר יצרא דעבודה זרה, שלא היה לו זכותיה דארץ ישראל. ורק שם אתה זוכה לבנים.

עוד יותר, שגם האברים שאינם ברשותך תוכל למשול עליהם, אז הכיר לדעת הטובה גנוזה שיש בזה שלא נתן לו ה' בן בהיותו חסר השלימות, ומה שהתרעם ונצטער היה לחנם, כי על טובת ה' נצטער. ומרוב בושה ויפול על פניו, על דרך שנאמר בעזרא (ט-ז) אלקי בושתי ונכלמתי להרים אלקי פני אליך, שלא היה יכול להרים פניו מחמת הבושה, שה' ממתין ליתן לו בנים עד שיגיע לתכלית השלימות, כדי שיהא 'זוכה' לבנים, והוא מצטער ומתרעם על מה שמנע ממנו פרי הבטן.

זנתקיים באברהם וראית את אחורי, שכאשר הביט לאחוריו הכיר הטובה שהתנהג עמו ה', ופני לא יראו, בשעה שהיה הצער לפניו לא הכיר הטובה. וכעת כאשר השכיל הטובה שהיה זה, אמר ויפול על 'פניו', על הזמן שהצטער כאשר היה זאת לפניו, שלא הרגיש בטובת ה' בזה.

וכאשר הבטיח לו ה' בן, אמר לו, אבל שרה אשתך יולדת לך בן, וקראת את שמו יצחק (יז-טו), שהוא לשון שמחה, וגם לשון צחוק, כי חוץ מהשמחה של לידת בן, היה אברהם צוחק מעצמו, על מה שנצטער כאשר ה' התנהג עמו בחסד רב, שלא נתן לו בן בימי נערותו. ועל דרך יושב בשמים ישחק, על הטובות הרבות שנשפעו להאדם, והוא מצטער בו, ויהיה לו לזכרון תמיד לקבל הכל בשמחה. – **וגם שרה אמרה, צחוק עשה לי אלקים (כא-ה), מה שחשבתי עד עתה שהיא אלקים, מצד מדת הדין, נעשה גם בעיני לצחוק, כי הכל היה רק לטובתי, ולכן כל השומע זאת, מעתה ועד עולם, יצחק לי.**

ישוב אמר לו, אברם אינו מוליד אברהם מוליד, בנים שיהיו לך לזכות 'אברם' אינו מוליד, כל זמן שאין אתה מולך רק על רמ"ג אברים שבך, וחסר לך שלימות של חמשה אברים, ועדיין חסר לך קדושת המילה, אי אפשר להוליד צדיק כיצחק. אלא 'אברהם' מוליד, כאשר תגיע לרום השלימות, שתשתנה שמך לאברהם, שתהיה מולך על כל הרמ"ח אברים שלך, אז תהיה זוכה לבנים.

והנה אברהם היה מצטער כל ימיו אשר מנע ה' ממנו פרי בטן, וגם אחר שהבטיחו ה' בבנים הוא מאריך סבלו, ועדיין לא ניתן לו, והיה הדבר רע בעיניו. ולכן ויוצא אותו החוצה, הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים, ואמר לו, כל השקפה רעה כאשר מביטין עליו מחוץ לחללו של עולם, מלמעלה למטה, אז רואין כי מאתו לא תצא הרעות. והעומד רחוק מעולם הזה, הרי בעולם הבא כולו הטוב והמטיב, והבט נא השמימה, ומשם תבין כי גם זה שאני מאריך הזמן ליתן לך הבנים לעת זקנותך, זהו טובה רבה עבורך.

אך אברהם מתחלה עדיין לא השכיל להבין הטובה שיש בזה, כי ידע שהוא מולך על כל אבריו שברשותו, ומצאת את לבבו נאמן לפניך, וראוי הוא להוריד בן צדיק כמותו. אמנם כאשר אמר לו ה', אני א-ל שדי-ה התהלך לפני 'והיה תמים', ואתנה בריתי ביני ובינך, והודיעו שעדיין אין אתה תמים, חסר לך קדושת המילה, ויתכן להתעלות

הגליון הזה נתנדב על ידי

<p>מוה"ר ר' אברהם שיף הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב</p>	<p>אחותינו את היי לאלפ"י ברון שיר ושבח מאחלים אנו בזה ממיטב ברכותינו הנאמנים אל מעלת כבוד ידידנו, איש חי ורב פעלים, ברב כח ואמיץ אונים, עוסק בצרכי ציבור באמונה, בריך הכשרון ונועם המעלה, משליך נפשו מנגד להזולת, עומד לימין עטרת ראשינו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במסירות נפלאה מוה"ר יואל פייערווערקער הי"ו – משב"ק לרגל עת שמחתו בהולדת בתו למזל טוב ובעידן חדוותא נביע בהדרתו, את כל אשר עושה בטובת לבבו ובמיטב כשרונו, לטובת כל פעולות מכווננו, ולמען עריכת והוצאת תורת מרן שליט"א מידי שבוע בשבוע, יזום ולילה לא ישבות לנצח על מלאכת העבודה, שיצא לאור עולם דבר נאה ומתוקן. יאה רעוא שזכות התורה וזיכוי הרבים יעמוד לו ולב"ב לרות רב תענוג ונחת מכל יוצאי חלציו, מתוך עושר ואושר והרחבת הדעת, ובכל אשר יפנה ישיכיל ויצליח. מכון מעדני מלך</p>	<p>לעילוי נשמת הרה"ח ר' פנחס יהודה ב"ר שמעון ע"ה נפטר מ"ו חשק תשנ"ז לפ"ק - ת.נ.צ.ב.ה הונצח ע"י בנו הר"ר שמעון ווינקלער הי"ו</p>
<p>מוה"ר ר' שלום זאב קאהל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב</p>	<p>מוה"ר ר' אברהם שטערן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב</p>	
<p>מוה"ר ר' יושע נחמן שפיץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב</p>	<p>מוה"ר ר' אברהם מנחם פרענקל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו למזל טוב</p>	
<p>מוה"ר ר' מרדכי אשר אנשיל לאקס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהבנם בני לעול התורה והמצות</p>	<p>מוה"ר ר' יעקב ראכליץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו למזל טוב</p>	